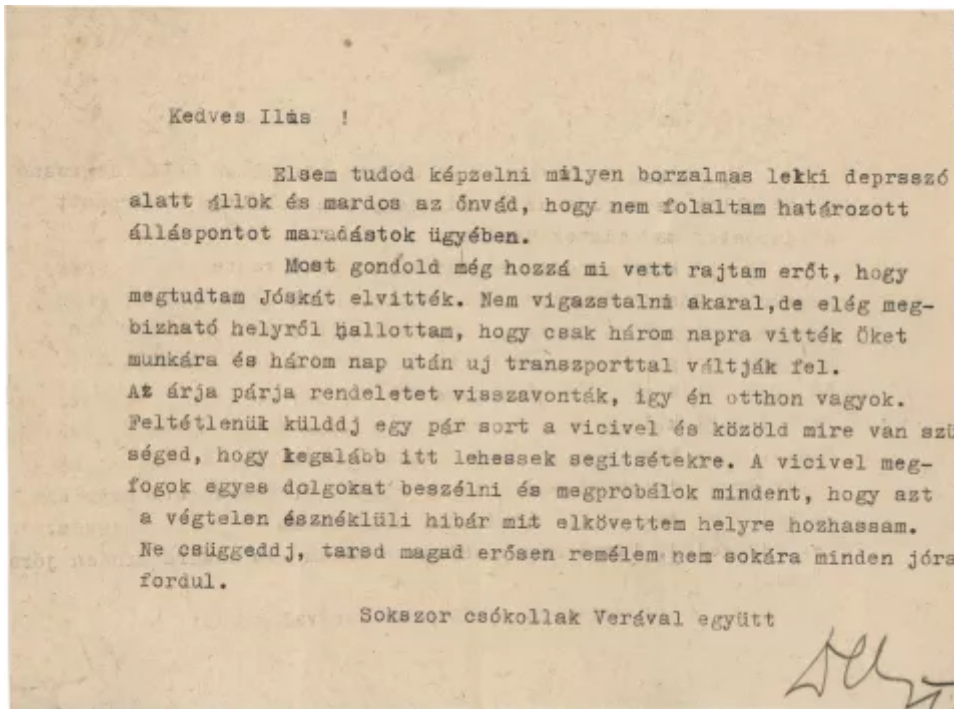

Varsa Dezső Levele Sógornőjének

Varsa Dezső levele sógornőjének, Dr. Varsa Józsefnének.

1944. október tizenötödikén a szüleimmel elmentünk Dezső bácsiékhoz, a Hold utca 15-be, és szerettünk volna ott maradni. A nagynéném, aki keresztény volt, nem akarta, hogy ott maradjunk. Félt. Akkor értettem meg először, hogy valóban élet-halálról van szó, mert azt mondta anyám, hogy ki időt nyer, életet nyer. Pár nap múlva, az igazolás ellenére ötvenkét éves, súlyos beteg apámat elvitték sáncásásra. Akkor írta Dezső bácsi anyámnak ezt a levelet:

"Kedves Ilus!

Elszem tudod képzelni milyen borzalmas lelki deprsszó alatt állok és mardos az önvád, hogy nem foglaltam határozott álláspontot maradástok ügyében.

Most gondold még hozzá mi vett rajtam erőt, hogy megtudtam Jóskát elvitték. Nem vigasztalni akaral, de elég megbizható helyről hallottam, hogy csak három napra vitték őket munkára és három nap után új transzporttal váltják fel.

Az árja párja rendeletet visszavonták, így én otthon vagyok. Feltétlenül külddj egy pár sort a vicivel és közöld mire van szükséged, hogy legalább itt lehessen segítsétekre. A vicivel megfogok egyes dolgokat beszélni és megpróbálok mindent, hogy azt a végtelen észnélküli hibát mit elkövettem helyre hozhassam. Ne csüggeddj, tarsd maga erősen remélem nem sokára minden jóra fordul. Sokszor csókollak Verával együtt. Dezső"

Apámat valami Hosszúhegy nevű helyről vitték volna tovább nyugatra, de előbb az óbudai téglagyárba kerültek. Szerencsére volt nála annyi pénz, hogy egy őrral ki tudott küldeni a nagybátyámnak egy levelet, közölve, hogy ott van. Erre anyám és Dezső bácsiék megtervezték a megmentését. Emlékszem a "színielőadás" próbájára a Hold utca [akkor: Gróf Klebelsberg-utca] 15-ben. A nagynénémnek olyan magyar nagyasszony külseje volt. Fel kellett vennie a legjobb bundáját, a legszebb gyűrűit meg a boát. Egy borítékba pénzt tettek, és végigpróbálták a várható

szituációt. Többször próbálták, hogy mit milyen hangsúllyal mondjon. Ezután a lehető legpuccosabban felöltözve, kiment a téglagyárba, és az őrt álló katonának, akit egy nagyasszonynak bakának kellett tekintenie, és tegeznie kellett, azt mondta: "Vezess, fiam, a parancsnokodhoz!" Vezette. Valami fiatal tiszt volt ott. A nagynénémnek azt kellett csinálnia, hogy le kellett húznia a kesztyűjét, hogy lássék, hány gyűrű van rajta, és úgy kellett az asztalra tenni a kezét, hogy a boríték kilátszódjon alóla, és azt kellett mondania, hogy "Adja nekem Varsát!" Odaadta. Így jött haza apám.